

Biểu tình có ích gì không?

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Sáu, 19 Tháng 8 Năm 2011 19:41

Biểu tình vốn là một lựa chọn tốt nhất cho những kẻ thù p c bé miệng nói u h mu n t n g nói c a h đ c nghe.

Hình: REUTERS

Biểu tình gần Đồi Sĩ quán Trung Quốc ở Hà Nội (hình chụp ngày 10/7/2011)

Nghe nói khi đoàn biểu tình chống Trung Quốc đang tuần hành trên các đường phố Hà Nội trong các ngày Chủ nhật tháng 6, 7 và đầu tháng 8 vừa qua, một vài thanh niên lái xe máy đi ngang qua chỗ miêng ch i: “Điên điên!” Đ c trên internet, chúng ta cũng d dàng b t g p l u n đ i u t t n g t t r n m t vài blog, đ ó, ng i ta ví nh ng ng i b i u t i n g c h ng T r u n g Q u c nh nh ng tên Chí Phèo chuyên môn ăn v . C m i sáng Chủ nhật là l i l n ra đ n g ăn v .

Tôi nghĩ chúng ta không nên v i ch p m ũ nh ng ng i có quan đ m nh th là tay sai c a T r u n g Q u c. Không nên đ n g nh t lòng yêu n c v i v i c b i u t i n g c ũ ng nh không nên xem v i c ph n đ i b i u t i n g nh b n g c h ng c a m t s ph n b i. V n đ đ y, tôi nghĩ, là cách nhìn: nh i u ng i yêu n c và lo l n g t r c s ũ y h i p c ũ ng nh xâm l n c a T r u n g Q u c nh ng l i không n g h v i c b i u t i n g v i không tin là nh ng cu c b i u t i n g nh v y là có ích.

B i v y, thay vì k t t i nhau, trong bài này, tôi mu n phân tích v n đ : l i u các cu c b i u t i n g nói chung và các cu c b i u t i n g c h ng T r u n g Q u c h i n nay nói riêng có l i ích gì không?

C n l u ý là không ph i Vi t Nam m i có ng i hoài nghi ý nghĩa c a các cu c b i u t i n g. Trên th g i, đây đó cũng không hi m ng i bài bác chuy n t t p gào thét c h ng đ i ngoài đ n g ph . Dĩ nhiên, đ y, chúng ta không đ c p đ n quan đ m c a g i i c m quy n, v n t b n ch t, luôn luôn ghét và mu n c m đoán chuy n b i u t i n g, b t k v i đ n g c hay m c tiêu gì. Chúng ta ch chú ý đ n ý k i n c a các h c g i. Mà s đ ó, Tây ph n g, đ c b i t t i M , cũng không ph i ít. L p l u n c a h có th đ c tóm t t nh th này: Th i c a b i u t i n g đã qua r i. B i u t i n g càng ngày càng kém hi u qu . Đ n g b i u t i n g làm gì n a. Vô ích.

T i sao nh ng ng i này l i đ i đ n nh n đ nh nh v y?

Biến tình có ích gì không?

Tác Giả: Nguyễn Hồng Quốc

Thứ Sáu, 19 Tháng 8 Năm 2011 19:41

Lý do thứ nhất, họ căn cứ vào tình hình chính trị tại Mỹ trong mấy thập niên vừa qua, đó, liên quan đến việc biến tình, có mấy sự kiện nổi bật: Một, so với thời chiến tranh Việt Nam, sự liên ngiệp tham gia cũng như tác động đối với đời sống của các cuộc biến tình giảm hẳn. Rồi hiếm, nếu không muốn nói là không có cuộc biến tình nào quy tụ cả hàng triệu người như trước. Phần lớn các cuộc biến tình đều nhỏ. Và không đem lại tiếng vang gì nhiều. Hai, không có cuộc biến tình nào làm thay đổi được điều gì cả. Trước khi chiến tranh Iraq bùng nổ, bao nhiêu người xuồng động biến tình, Tổng thống George W. Bush vẫn không đổi ý. Cuối cùng, bom đổ xuống n. Và người vẫn chết. Với bao nhiêu chính sách khác cũng vậy. Biến tình thì mất biến tình; giới lãnh đạo vẫn cứ làm theo điều họ đã hoạch định sẵn.

Lý do thứ hai, càng ngày các cuộc biến tình càng mang hình thức rớt xu. Điều này đến chủ yếu từ các cuộc biến tình chuyển toàn cầu hóa. Liệu nào có cuộc hội nghị giữa lãnh đạo các cộng đồng quốc gia kinh tế cũng đều có biến tình. Và cuộc biến tình nào cũng có báo động. Hình thức như ngiệp để phá các cửa ải tiến bộ của cộng đồng, ném đá hoặc ném bom vào các nhà sát, gây rối loạn giao thông cũng như trật tự xã hội của cộng đồng trên các màn hình tivi khiến phần lớn dân chúng ngao ngán. Đến đến người ta động như một biến tình với những phần tử của đoàn và vô chính phủ.

Lý do thứ ba là, theo nhiều người, ở thời điểm ngày nay, dân chúng có nhiều cách thức để bày tỏ thái độ và vẫn đang chính trị hóa mọi hành vi, ví dụ: viết bài hoặc tham gia diễn báo, tập chí hoặc các blog (có báo và blog có cả triệu người đọc!), vẫn đang các dân biến tình và nghệ sĩ thì đưa ra phê bình, từ chối các cuộc tẩy chay hoặc khiến kiện chính phủ nếu thấy họ vi hiến, v.v... Trong bài “Một, hai, ba, bốn, xin đừng biến tình nữa” (One, Two, Three, Four, Please Don't Protest Anymore) viết năm 2008, Matt Harrison kêu gọi: “Hãy bỏ các biến tình ‘Bush là kẻ thù chính trị’ xuồng và hãy cầm ngòi bút và trang giấy lên, hãy các nhà điều tra tranh cãi!”

Nhưng lập luận như vậy, nếu có giá trị, may lắm chỉ có giá trị các quốc gia có nền dân chủ lâu đời và bền vững. Riêng các quốc gia nghèo và thiếu dân chủ, chúng hoàn toàn vô giá trị. Phép so sánh các cuộc biến tình tại các quốc gia đó với các cuộc biến tình tại Mỹ và các quốc gia Tây phương vào thế kỷ 20, lúc biến tình rõ ràng đã có tác động của làm thay đổi điều kiện chính trị và xã hội. Nhiều nhà nghiên cứu cho rằng cho các cuộc biến tình là nhân tố quan trọng trong quá trình tiến hóa của nhân loại. Chính các cuộc biến tình đã khiến mở cửa các cuộc cách mạng lớn trong lịch sử, từ cách mạng Mỹ đến cách mạng Pháp. Cũng chính các cuộc biến tình đã mang lại đến cho nhiều quốc gia thuộc địa ở châu Phi và châu Á, bao gồm cả Ấn Độ; chấm dứt chế độ phân biệt chủng tộc ở Nam Phi; đến đến việc Mỹ rút quân ra khỏi Việt Nam; mang lại chiến thắng cho các phong trào tranh đấu cho nhân quyền và tự do, cho giới lao động, và nhiều người khác báo về môi trường, v.v...

Bởi vậy, lập luận thứ nhất nêu trên không có giá trị đối với các quốc gia đang trên quá trình dân chủ hóa.

Lập luận thứ hai cũng không thích hợp. Các quốc gia đến tài hoặc nghèo tài, vũ khí và quyền lực nằm trong tay nhà cầm quyền, do đó, thường chỉ có nhà cầm quyền mới báo động. Riêng Việt Nam thì hầu như cuộc biến tình nào cũng ôn hòa. Báo động chủ yếu phát từ công an. Nhưng hình thức báo động như liên quan đến các cuộc biến tình tại Việt Nam đều dính đến công an: lúc thì công an bắt, bóp cò và vác hay khiêng người đi biến tình như khiêng/vác lợn, lúc

Biểu tình có ích gì không?

Tác Giả: Nguyễn Hồng Quốc

Thứ Sáu, 19 Tháng 8 Năm 2011 19:41

thì công an đổ p thẳng vào mặt người dân lúc họ đang bỏ các công an khác gì chết, v.v...

Lập luận thứ ba là càng không thích hợp. Trong một xã hội hoàn toàn không có tự do ngôn luận và tự do chính trị như tại Việt Nam, mọi cuộc vận động thẳng thắn công minh có nhu cầu hiểu quả Tây phương hoàn toàn vắng mặt. Không có con đường nào cho các cuộc vận động hành lang cả. Không có cách gì để khuyến khích người lên các cuộc tranh luận thẳng thắn cả. Biểu tình trở thành cách thức duy nhất để lên tiếng.

Đến đây, xin bỏn để câu ý đến hai điểm:

Thứ nhất, hãy nhớ các lập luận cho biểu tình là vô hiệu cho xuất hiện từ năm 2010 trở về trước. Từ đầu năm 2011 đến nay, ít nhất là trên báo chí tiếng Anh, tôi không thấy ai lập luận quan điểm này cả. Lý do thật đơn giản: các cuộc biểu tình ở Bắc Phi và Trung Đông, ít nhất là tại Tunisia và Ai Cập vào đầu năm nay, đã chứng minh một cách hùng hồn là chúng có hiệu quả. Hiệu quả lan rộng và vô cùng hiển nhiên. Không có ai có thể hoài nghi hay phủ nhận được.

Thứ hai, nhớ là họ quả thật đã đưa ra trình bày, ở Việt Nam, biểu tình vẫn là một lựa chọn tồi tệ cho những kẻ thù p c bé nhỏ ng n u họ muốn tiếng nói của họ được nghe.